

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

14 NOVEMBRE 1996

Proposition tendant à insérer dans le Règlement du Sénat un article 70bis, en exécution de l'article 3, alinéa 4, de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires

(Déposée par M. Erdman)

DÉVELOPPEMENTS

L'article 3 de la loi du 3 mai 1880, modifié par l'article 4 de la loi du 30 juin 1996, définit les conséquences de la violation du secret dans le cadre d'une enquête parlementaire.

Il appert des travaux préparatoires qu'à un certain moment, en commission du Sénat, d'aucuns estimaient que ces violations auraient dû ressortir aux dispositions contenues à l'article 458 du Code pénal, tandis que d'autres plaidaient pour une solution de caractère réglementaire.

C'est cette solution «réglementaire» qui a été retenue par l'article actuel et que la présente proposition a pour objet de concrétiser.

Comme on avait envisagé au départ la possibilité d'une répression pénale, le règlement doit naturellement pouvoir conduire à des conséquences sérieuses, compte tenu des infractions possibles.

D'autre part, il convient assurément de respecter le principe de la gradation dans le cadre de la violation du secret et c'est la raison pour laquelle le texte à l'examen prévoit une échelle des sanctions possibles, allant de l'avertissement à l'exclusion des travaux de la commission concernée, en passant par le blâme.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

14 NOVEMBER 1996

Voorstel tot invoeging in het Reglement van de Senaat van een artikel 70bis, ter uitvoering van artikel 3, vierde lid, van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek

(Ingediend door de heer Erdman)

TOELICHTING

Artikel 3 van de wet 3 mei 1880, zoals gewijzigd bij artikel 4 van de wet van 30 juni 1996, bepaalt de gevolgen van inbreuken op de geheimhoudingsplicht in het kader van een parlementair onderzoek.

De voorbereidende werken duiden aan dat op een bepaald ogenblik in de Senaatscommissie sommigen de mening toegedaan waren dat soortgelijke inbreuken moesten worden gezien binnen het kader van de strafrechtelijke bepalingen, zoals vervat in artikel 458 van het Strafwetboek; anderen hebben gepleit voor een reglementaire oplossing.

Het is deze reglementaire oplossing die door het huidige artikel wordt voorzien en dat nagestreefd en geconcretiseerd wordt door het voorliggend voorstel.

Aangezien men vertrokken is van de mogelijkheid om strafrechtelijk in te grijpen, moet natuurlijk het reglement tot ernstige gevolgtrekkingen kunnen leiden, dit in het licht van de mogelijke inbreuken.

Anderzijds moeten zeker de gradaties in het kader van de inbreuk op de geheimhoudingsplicht in acht worden genomen en daarom voorziet men in de onderhavige tekst een gradatie in mogelijke sancties, die gaat van een waarschuwing, over een berisping tot een uitsluiting uit de werkzaamheden van de bedoelde commissie.

Il est clair qu'une telle action vise la personne, et uniquement la personne.

D'autre part, il s'agit d'une sanction qui serait appliquée à un sénateur, et il faut donc en tout cas que toutes les garanties soient réunies en ce qui concerne la communication des faits reprochés, la possibilité de se défendre, le débat contradictoire, l'examen à huis clos et le scrutin secret sur la sanction à infliger.

Il paraît évident aussi que, dans la gradation des sanctions, les deux premières, à savoir les sanctions « légères », doivent être décidées par la commission elle-même, mais à de larges majorités. En aucun cas cette décision ne peut se ramener à un jeu entre majorité et opposition.

Si la commission recommande qu'il soit procédé à une exclusion, il appartiendra au Sénat de se prononcer en séance plénière. Cette décision implique naturellement une modification de la composition de la commission, arrêtée par l'assemblée du Sénat, et le Sénat devra donc se prononcer à ce sujet sur proposition de la commission.

*
* *

PROPOSITION

Il est inséré dans le Règlement du Sénat un article 70bis, libellé comme suit:

« Art. 70bis. — 1. Tout sénateur qui, en révélant des informations recueillies à l'occasion d'une réunion non publique d'une commission d'enquête parlementaire, en violation de l'article 3 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, portera atteinte à l'honneur et à la dignité du Sénat, ou compromettra la bonne marche de l'enquête ou la crédibilité de celle-ci, pourra être sanctionné conformément aux dispositions qui suivent.

2. L'examen des cas de violation du secret de l'enquête peut être demandé par un tiers des membres de la commission d'enquête, par lettre adressée au président de celle-ci, et comportant une description détaillée des faits invoqués.

Het is duidelijk dat soortgelijke actie naar de persoon toe, en enkel naar de persoon toe, wordt gericht.

Anderzijds betreft het hier een sanctie die op een senator zou toepasselijk worden verklaard en daarom moeten in ieder geval alle waarborgen geboden worden van in kennis stellen van de feiten, de mogelijkheid bieden van verdediging, tegensprekelijke behandeling, het behandelen met gesloten deuren en het geheim stemmen over de op te leggen sanctie.

Het lijkt ook duidelijk dat in de gradatie van de sancties de eerste twee sancties, zijnde « lichte » sancties, door de commissie zelf moet worden beslecht maar dan moeten ruime meerderheden voor handen zijn om daartoe te besluiten. In geen geval kan dit een spel zijn tussen meerderheid en oppositie.

Indien er een aanbeveling is van de commissie om tot uitsluiting over te gaan, dan zal de Senaat moeten beslissen in voltallige vergadering; dit houdt natuurlijk een wijziging in van de samenstelling van de commissie zoals bepaald door de voltallige Senaat, en dus moet de Senaat daarover beslissen op voorstel van de commissie.

Frederik ERDMAN.

*
* *

VOORSTEL

In het Reglement van de Senaat wordt een artikel 70bis ingevoegd, luidende:

« Art. 70bis. — 1. Iedere senator die, in strijd met artikel 3 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, informatie verkregen naar aanleiding van een niet-openbare vergadering van een parlementaire onderzoekscommissie bekendmaakt en daardoor afbreuk doet aan de eer en de waardigheid van de Senaat of het goede verloop van het onderzoek of de geloofwaardigheid ervan in gevaar brengt, kan gestraft worden overeenkomstig de hiernavolgende bepalingen.

2. De behandeling van schendingen van de geheimhouding van het onderzoek kan door een derde van de leden van de onderzoekscommissie gevraagd worden bij brief gericht aan de voorzitter van de commissie, waarin een gedetailleerde beschrijving van de aangehaalde feiten wordt gegeven.

Cette demande est inscrite à l'ordre du jour de la première réunion suivant son dépôt. Un délai d'au moins huit jours doit s'écouler entre le dépôt de la demande et son examen en commission.

Le sénateur intéressé est avisé, par lettre du président, des faits qui lui sont reprochés, ainsi que des jour et heure de cette réunion, et il est invité à y présenter sa défense.

Il est également avisé par écrit de son droit de se faire représenter ou assister par un autre sénateur, ainsi que de son droit de demander une remise, non motivée, à une seule reprise.

3. Au jour fixé, la commission entend le sénateur intéressé dans sa défense, à huis clos.

Immédiatement après cette audition, ou, le cas échéant, après avoir constaté que l'intéressé n'est ni présent, ni représenté, ou qu'il ne souhaite pas être entendu, la commission délibère à huis clos.

Si elle conclut que les faits invoqués sont suffisamment établis, elle peut décider, à la majorité des deux tiers de ses membres, soit d'infliger un avertissement à l'intéressé, soit de lui infliger un blâme, soit de proposer à l'assemblée de l'exclure de la commission d'enquête.

La décision de la commission n'est susceptible d'aucun recours. Elle est consignée dans un procès-verbal signé par le président. Celui-ci en adresse sans délai une copie au président du Sénat, au sénateur en cause, ainsi que, le cas échéant, au membre qui l'a assisté ou représenté.

4. La décision de la commission infligeant un avertissement ou un blâme est portée à la connaissance du Sénat lors de la première séance plénière utile suivant la notification visée au dernier alinéa du point 3.

Cette communication ne donne lieu à aucun débat.

5. La proposition d'exclusion est inscrite à l'ordre du jour de la première séance plénière utile suivant la notification visée au dernier alinéa du point 3.

Le Sénat entend d'abord, à huis clos, le rapport oral du président de la commission, et ensuite, le cas échéant, le sénateur en cause ou le membre qui le représente. Leur temps de parole est limité à quinze minutes chacun. Aucun autre membre ne peut prendre la parole à ce sujet.

Deze vraag wordt op de agenda geplaatst van de eerste vergadering volgend op de indiening ervan. Een termijn van ten minste acht dagen moet verlopen tussen de indiening van de vraag en de behandeling ervan in de commissie.

De betrokken senator wordt bij brief van de voorzitter op de hoogte gebracht van de feiten die hem verweten worden, alsmede van de dag en het uur van de vergadering, en hij wordt verzocht zich daar te verdedigen.

Hij wordt eveneens schriftelijk in kennis gesteld van zijn recht om zich door een andere senator te laten vertegenwoordigen of bijstaan alsmede van zijn eenmalig recht om een niet gemotiveerd uitstel te vragen.

3. Op de vastgestelde dag hoort de commissie met gesloten deuren de verdediging van de betrokken senator.

De commissie beraadslaagt met gesloten deuren onmiddellijk na dit verhoor of nadat zij eventueel heeft vastgesteld dat de betrokkene niet aanwezig is, niet vertegenwoordigd is of niet verhoord wenst te worden.

Indien zij besluit dat de aangehaalde feiten voldoende bewezen zijn, kan zij met een tweederde meerderheid van haar leden besluiten ofwel de betrokkene een waarschuwing te geven, ofwel hem een berisping te geven, ofwel aan de assemblee voor te stellen hem uit te sluiten van de onderzoekscommissie.

Tegen de beslissing van de commissie kan geen beroep worden ingesteld. Zij wordt opgetekend in een proces-verbaal dat door de voorzitter ondertekend wordt. Deze stuurt onverwijld een afschrift aan de voorzitter van de Senaat, aan de betrokken senator en eventueel aan het lid dat hem bijgestaan of vertegenwoordigd heeft.

4. De beslissing van de commissie om een waarschuwing of een berisping te geven wordt aan de Senaat medegedeeld op de eerste dienstige plenaire vergadering volgend op de kennisgeving bedoeld in het laatste lid van punt 3.

Over deze mededeling wordt geen debat gevoerd.

5. Het voorstel tot uitsluiting wordt op de agenda geplaatst van de eerste dienstige plenaire vergadering volgend op de kennisgeving bedoeld in het laatste lid van punt 3.

De Senaat hoort eerst met gesloten deuren het mondeling verslag van de voorzitter van de commissie en vervolgens eventueel de betrokken senator of het lid dat hem vertegenwoordigt. Hun spreektijd is beperkt tot vijftien minuten ieder. Geen ander lid mag dienaangaande het woord nemen.

Le Sénat se prononce ensuite, en séance publique et sans débat, sur la proposition d'exclusion, par scrutin secret. Aucun amendement à cette proposition n'est recevable.

Si la proposition est adoptée à la majorité des deux tiers des suffrages, l'intéressé est définitivement exclu des réunions de la commission d'enquête.

Cette décision n'est susceptible d'aucun recours. Elle est notifiée par écrit au président de la commission, au sénateur en cause, ainsi que, le cas échéant, au membre qui l'a assisté ou représenté.

Si la majorité des deux tiers des suffrages n'est pas atteinte, la proposition est rejetée et le président déclare l'incident clos.

De Senaat spreekt zich vervolgens in openbare vergadering en zonder debat uit over het voorstel tot uitsluiting, bij geheime stemming. Op dit voorstel kan geen enkel amendement ingediend worden.

Indien het voorstel met een tweederde meerderheid van de stemmen aangenomen wordt, is de betrokkene definitief uitgesloten van de vergaderingen van de onderzoekscommissie.

Tegen deze beslissing kan geen beroep ingesteld worden. Zij wordt schriftelijk medegedeeld aan de voorzitter van de commissie, aan de betrokken senator en eventueel aan het lid dat hem bijgestaan of vertegenwoordigd heeft.

Indien geen tweederde meerderheid van de stemmen bereikt wordt, is het voorstel verworpen en verklaart de voorzitter het incident voor gesloten.

Frederik ERDMAN.